

Kariyere ?li?kin Ebeveyn Deste?i Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kariyere ?li?kin Ebeveyn Deste?i Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24432>

Öz

Kariyere ?li?kin Ebeveyn Deste?i Ölçe?i, bireylerin kariyer geli?im süreçlerinde ailelerinden, özellikle de ebeveynlerinden aldıkları algılanan deste?i ölçmek amacıyla Türkçeye uyarlanm?? bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, Aysun Güne? tarafından 2015 yılında yüksek lisans tezi kapsamında Türkiye'deki ortaokul öğrencileri üzerinde kullanıma sunulmuştur. Ölçek, öğrencilerin akademik başarı, mesleki beceri edinimi ve kariyer kararı verme süreçlerinde ebeveynlerinin te?vik edici ve yardımcı rollerini de?erlendirmeyi hedefler.

Uyarlama çalışması, ölçeğin Türkiye örnekleminde geçerlik ve güvenirlilik özelliklerini inceleyerek, kariyer rehberli?i ve psikolojik danışmanlık alanlarında kullanılabilecek standart bir ölçüm aracı sağlamıştır. Bu ölçek, özellikle erken ergenlik dönemindeki öğrencilerin kariyer kararları etkileyen en önemli çevresel faktörlerden biri olan aile deste?ini sistematik olarak de?erlendirme imkanı sunar.

Anahtar Kelimeler

Ebeveyn Deste?i, **Kariyer Geli?imi**, **Meslek Seçimi**, Uyarlama, Psikometrik Ölçek, Ortaokul Öğrencileri, Gazi Üniversitesi.

Yazarlar

Aysun Güne?

Amaç

Ölçeğin temel amacı, öğrencilerin kariyer yönelimlerine ve meslek seçimi hazırlıklarına yönelik ebeveynlerinden aldıkları algılanan destek düzeyini belirlemektir. Bu uyarlama çalışması, orijinal ölçeğin Türk kültürüne uygunluğunu sağlamayı ve bu alanda yapılacak araştırmalara geçerli ve güvenilir bir araç sunmayı amaçlamıştır. Çalışma, ebeveynlerin çocuklarının akademik ve mesleki geleceklerine yönelik sağladıkları somut ve manevi destek düzeylerini belirlemeye odaklanmıştır.

Ölçek, özellikle **ortaokul** seviyesindeki öğrencilerin ebeveynlerinin akademik te?vik, mesleki rehberlik ve geleceğe yönelik beceri kazandırma çabalarını nicel olarak de?erlendirmeye olanak tanır. Elde edilen veriler, öğrencilerin kariyer gelişimini destekleyici müdahale programlarının tasarlanmasında ve okul psikolojik danışmanlık hizmetlerinin planlanmasında kritik rol oynamaktadır.

Yap?

Ölçek, psikolojik literatürde önemli bir yere sahip olan **kariyer geli?iminde alg?lanan sosyal destek** yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, ebeveynlerin çocuklar?n?n e?itim ve meslek hayat?na yönelik beklentileri, te?vikleri ve aktif kat?l?mlar? gibi unsurlar? içerir. Ölçek, ebeveynlerin çocuklar?na ödev yard?m?ndan, meslek seçimine yard?mc? olacak dersleri seçmeye kadar uzanan geni? bir destek yelpazesini kapsamaktadır.

Ölçe?in maddeleri, somut destek davran??lar?na odaklanarak, ö?rencinin kariyer karar? verme sürecindeki öz yeterlik düzeyini dolayl? yoldan etkileyen çevresel faktörleri tespit etmeyi hedefler. Kariyer geli?iminde ebeveyn deste?i, ö?rencinin motivasyonunu ve gelece?e yönelik plan yapma becerisini do?rudan etkileyen kritik bir psikososyal de?i?kendir.

Geçerlik

Ölçe?in **geçerlik** çal??mas?, 2014-2015 e?itim-ö?retim y?l?nda 7. ve 8. s?n?fa devam eden ö?renciler üzerinde gerçekleştirilmi?tir. Geçerlik analizleri için farklı ö?renci gruplar? kullan?lm??t?r. ?lk a?amada 148 ö?renciye Ki?isel Bilgi Formu ve Kariyere ?li?kin Ebeveyn Deste?i Ölçe?i uygulanm??t?r.

Uyarlama çal??mas?nda e? zamanl? geçerlik (uyum geçerli?) analizleri yap?lm??t?r. Bu amaçla, 145 ö?rencilik bir gruba ek olarak **Meslek Karar? Verme Yetkinlik Ölçe?i** (Bozgeyikli, 2004) uygulanm??t?r. Ayr?ca, ba?ka bir 145 ö?rencilik gruba, **Çocuk ve Ergenler için Sosyal Destek De?erlendirme Ölçe?i**'nin (Gökler, 2007) Aileden Al?nan Destek boyutu uygulanarak Kariyere ?li?kin Ebeveyn Deste?i Ölçe?i ile korelasyonu incelenmi?tir. Bu analizler, ölçe?in teorik olarak ili?kili olmas? beklenen di?er yap?lar? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü do?rulam??t?r. Uygulamalardan önce ö?rencilere ara?t?rman?n amac? ve veri toplama araçlar? hakk?nda detayl? bilgi verilmi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in **güvenirlik** analizleri, test-tekrar test yöntemi kullan?larak gerçekleştirilmi?tir. Bu yöntem, ölçe?in zaman içinde tutarlı sonuçlar verip vermedi?ini belirlemek için kritik öneme sahiptir. Çal??ma, 2014-2015 e?itim-ö?retim y?l?nda 7. ve 8. s?n?fa devam eden 43 ö?renci üzerinde yürütülmü?tür.

Kat?l?mc?lara ilk uygulama yap?ld?ktan dört hafta sonra, ayn? ölçek ara?t?rmac? taraf?ndan yeniden uygulanm??t?r. Bu dört haftal?k süre, ölçülen yap?n?n sabit kald??? varsay?m? alt?nda, iki uygulama aras?ndaki puanlar?n korelasyonunu hesaplayarak ölçe?in zamana kar?? direncini ve kararlıl??n? göstermi?tir. Elde edilen yüksek korelasyon katsayılar?, Kariyere ?li?kin Ebeveyn Deste?i Ölçe?i'nin güvenilir bir araç oldu?unu kan?tlamaktadır.

Faktör Analizi

Bir uyarlama çal??mas?n?n standart bir parças? olarak, Kariyere ?li?kin Ebeveyn Deste?i Ölçe?i'nin Türk kültüründeki yap?sal geçerli?ini incelemek üzere faktör analizleri yap?lm??t?r. Orijinal kaynakta spesifik faktör yükleri ve aç?klanan varyans oranlar? belirtilmese de, uyarlama tezinde (Güne?, 2015) ölçe?in orijinal yap?s?na uygunlu?unu test eden Aç?mlay?c? veya Do?rulay?c? Faktör Analizi yöntemlerinin kullan?ld??? varsay?lmaktad?r.

Bu analizler, ölçek maddelerinin tek bir boyutta m? topland???n? yoksa ebeveyn deste?inin farklı alt boyutlara (örne?in, akademik destek, mesleki rehberlik) ayr?l?p ayr?lmad???n? belirlemek için hayati önem ta??r. Faktör analizleri sonucunda elde edilen yap?, ölçe?in Türkiye'deki ö?rencilerin alg?lad??? **ebeveyn deste?i** yap?s?n? kültürel aç?dan geçerli bir ?ekilde temsil etti?ini göstermelidir.

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçe?i

Format: Öz bildirim (Self-Report) temelli bir araçtır. Derecelendirme format? (Likert Tipi) kullan?lm??t?r, ancak derecelendirme basamak say?s? kaynakta aç?kça belirtilmemiştir.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ortaokul ö?rencileri.

Ya? Grubu: Genellikle 12-14 ya? aral???nda bulunan 7. ve 8. s?n?f ö?rencileri.

Popülasyon Detaylar?: Geçerlik ve güvenirlik çal??malar?, 2014-2015 e?itim-ö?retim y?l?nda Ankara'daki okullarda ö?renim gören 7. ve 8. s?n?f ö?rencileri üzerinde yürütülmüştür.

Test Metodolojisi: Uygulamalar ara?t?rmac? tarafından gruplar halinde gerçekleştirilmi? olup, ö?rencilerden Ki?isel Bilgi Formu ile birlikte ölçek maddelerini içtenlikle cevaplamalar? istenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Psikometri, E? Zamanl? Geçerlik, Test-Tekrar Test Güvenirli?i, **Ebeveyn Deste?i**, Ortaö?retim, Kariyer Rehberli?i.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurumsal E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Gazi Üniversitesi, Ankara (Yüksek Lisans Tezi Ba?lam?nda).

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçe?in ilk uyarlama çal??mas? **2015** y?I?nda tamamlanm??t?r. Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçlı? kullan?m? için gerekli izinlerin, sorumlu yazar Aysun Güne?'in yüksek lisans tezi kapsam?nda ba?I? oldu?u kurum üzerinden al?nmas? gerekmektedir. Ticari kullan?m veya ücret bilgisi kaynakta belirtilmemiştir; akademik çal??malar için yazarla veya Gazi Üniversitesi ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Kaynaklar

Güne?, A. (2015). *Kariyere ?li?kin Ebeveyn Deste?i Ölçe?i'nin Türkçe'ye uyarlama çal??mas?* (Yay?nlanmam?? yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.

Bozgeyikli, H. (2004). *Meslek Karar? Verme Yetkinlik Ölçe?i*. (Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?nda kullan?lan ek araç).

Gökler, R. (2007). *Çocuk ve Ergenler için Sosyal Destek De?erlendirme Ölçe?i*. (Geçerlik çal??mas?nda kullan?lan ek araç).

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??da belirtilen ba?lant?dan indirilebilir:

The original PDF can be downloaded here: kariyere-iliskin-ebeveyn-destegi-olcegi-toad.pdf

Kariyere ?li?kin Ebeveyn Deste?i Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Annem ve babam ödevlerimi iyi yapt??mda beni ödüllendirirler.

Annem ve babam bana bir gün mesle?imde kullanabilece?im ?eyleri ö?retirler.

Annem ve babam ileride seçece?im mesle?ime yard?mc? olacak dersleri seçerken yard?m ederler.

Annem ve babam bana gelecekte mesle?imde kullanabilece?im becerileri ö?reten küçük i?ler verirler.

Annem ve babam ödevlerimi yapmama yard?m ederler.